

PROFESOR TEODOR STOJŠIN

1923–1999

V nedeljo, 28. februarja 1999, je po dolgi in mučni bolezni, ki jo je prenašal potrpežljivo in močato, preminil nekdanji profesor na Višji šoli za socialne delavce Teodor Stojšin.

Profesor Teodor Stojšin se je rodil kmečkim staršem 31. maja 1923 v Žabljju, Vojvodina. Še ne osemnajstletnemu sta mu šolanje in življenjske načrte prekrizala druga svetovna vojna in madžarska okupacija. Od samega začetka vojne je aktivno deloval za osvobodilno gibanje, zbiral je orožje za partizane in sodeloval pri propagandnih akcijah, zaradi česar je bil aretiran in v začetku leta 1942 obsojen na štiri leta zapora. Zaprt je bil najprej v Novem Sadu in Budimpešti, nato pa so ga odpeljali na prisilno delo na rusko fronto, kjer so ga skupaj z drugimi kot vojnega ujetnika zajeli Rusi. Aprila 1944 se je pridružil prvi jugoslovanski brigadi, ustanovljeni v Sovjetski zvezi. Brigado so Rusi prepeljali v Bari in od tam je jeseni istega leta prišel na Vis, kjer je bil vključen v šolo za zveze Vrhovnega štaba Narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije. Ob koncu vojne je bil v sestavi Jugoslovanske ljudske armade, usposobljen za področje radiotelegrafije in radiogoniometrije. Odlikovan je bil z redom za hrabrost in redom zaslug za narod.

V Sloveniji, kamor je bil premeščen iz zdravstvenih razlogov, je prva povojna leta služboval v oddelku za zveze in na drugih delovnih mestih v okviru Državnega sekretariata za notranje zadeve Slovenije. V Ljubljani si je ustvaril družino, opravil gimnazijsko maturo, nato še učiteljski diplomski izpit na učiteljišču (1954) in se oktobra 1958 vpisal kot redni študent na Višjo šolo za socialne delavce, na kateri je diplomiral spomladi 1961. V službi je nato prešel v odsek za mladinsko kriminaliteto v Tajništvu za notranje zadeve Okrajnega

ljudskega odbora Ljubljana, kjer je služboval do konca leta 1963.

Takoj za tem se je zaposlil na Višji šoli za socialne delavce kot vodja praktičnega dela. Nato se je vpisal na Pravno fakulteto, kjer je diplomiral leta 1967 na pravosodni usmeritvi. Kot diplomirani pravnik je bil leta 1967 izvoljen za predavatelja višje šole za predmet Upravni postopek in administracija. Predavanja je prevzel s šolskim letom 1968/69 in odtlej predaval to snov do upokojitve. Leta 1978 je bil izvoljen v naziv profesor višje šole za predmet Osnove procesnega prava (kot se je preimenoval Upravni postopek), poleg tega pa je nato prevzel še predavanja iz predmeta Družinsko pravo. V začetku leta 1980 se je upokojil, vendar je še nekaj časa sodeloval po pogodbi.

V času svojega službovanja na Višji šoli za socialne delavce je sodeloval na številnih posvetovanjih in seminarjih o socialnem delu, družinskem pravu, načrtovanju družine in drugih. Sodeloval je v organih upravljanja šole. Aktiven pa je bil tudi zunaj šole v družbenih organizacijah občine Ljubljana Center in Krajevne skupnosti Tabor. Mnogi Ljubljanci, ki so sklenili zakonsko zvezo na ljubljanskem magistratu, se ga bodo spominjali kot matičarja. To vlogo je opravljal s posebnim veseljem, predanostjo in občutkom poslanstva, dokler je imel dovolj moči.

Teodor Stojšin je kot profesor višje šole poleg pedagoškega dela opravljal tudi raziskovalno delo. Raziskovalno se je posvečal predvsem področjem upravnega postopka, družinskega prava, pa tudi drugim vprašanjem, ki zadevajo razmerje med socialnim delom in pravom. Objavil je več samostojnih publikacij in znanstvenih in strokovnih sestavkov v strokovnih in drugih časopisih.

Bil je zvest sodelavec strokovnega časopisa *Vestnik delavcev na področju socialnega dela*, katerega naslednik je sedanje *Socialno delo*. Med publikacijami so bila za študente pomembna skripta o pisarniškem poslovanju; priročnik o upravnem postopku je bil dobrodošlo pomagalo socialnim delavcem. V svojih člankih je obravnaval vprašanje priznanja nezakonskega očetovstva, posvojitve, pravne vidike prostovoljnega dela na socialnem področju, načrtovanje družine, gmotne razmere delavcev z najnižjimi dohodki in druga. Profesor Stojšin je služboval na Višji šoli za socialne delavce v času, ko so se temelji te stroke pri nas šele oblikovali. Njegov prispevek še ni celovito ovrednoten, nedvomno pa je s svojim pedagoškim in raziskovalnim delom sooblikoval številne generacije socialnih delavcev in pomagal utemeljiti pri nas novo stroko in vedo socialnega dela.

Kolegi in študentje se ga bomo spominjali kot zadržanega, urejenega, strogega, vendar pravičnega in človeško občutljivega kolega in učitelja. Nikdar ni govoril o sebi in tudi izzivalnim razpravam, ki so načelnale politična vprašanja, se je raje izognil. Marsikdaj ga najbrž v tistih časih, ko so študentske revolucije na Zahodu tudi k nam zanesle nov veter, nismo razumeli, saj so se njegove življenjske izkušnje zelo razlikovale od izkušenj mlajše generacije kolegov, ki ni neposredno in boleče doživela ne predvojnne socialne bede ne vojne ne razlike, ki jo je prinesla nova družbena ureditev. Bili smo mladi, vase zaverovani, kritični do razmer, s pogledi uprtimi v prihodnost. Ves čas pa smo kljub tem razlikam spoštovali njegovo strokovnost, urejenost, vestnost in odgovornost pri delu, predvsem pa predano navezanost na družino.

Ko je danes njegova življenjska pot pred

nami kot celota, je jasno razvidno, da tedaj, ko bi lahko, ni krenil po poti vzpenjanja v hierarhiji Uprave državne varnosti, službe, v katero ga je potisnilo vojno in povojno dogajanje — čeprav je nedvomno imel možnost, saj je imel tedaj ne tako pogosto (sicer nedokončano) gimnazijsko predizobrazbo in funkcionalno usposobljenost —, ampak si je vztrajno prizadeval, da bi se izvil iz železnega primeža represivnega aparata, katerega del je bil. To mu je navsezadnje tudi uspelo. Občudujemo lahko njegovo neumorno vzpenjanje po drugi lestvici — po lestvici izobraževanja: dokončal je gimnazijo, maturiral, opravil še abiturientski tečaj na učiteljskišči (je že moral čutiti veselje do pedagoškega poklica), dokončal Višjo šolo za socialne delavce in nato še Pravno fakulteto, pri tem pa tedaj ni bil več mlad. Ko je diplomiral na pravo, je bil star 44 let. Njegova bibliografija, presojana z današnjimi očmi, ni videti obsežna. Upoštevati pa moramo, da se je strokovna publicistika na področju socialnega dela tedaj šele začela razvijati in da je v nazivu predavatelja oziroma profesorja služboval le trinajst let.

Profesor Teodor Stojšin se je vse do zadnjega zanimal za dogajanje na šoli in nam sporočal svoje dobre želje. Ker ga lani ni bilo na novoletno družabnost, smo mu poslali nekaj naših del, ki so izšla v preteklem letu. Razveselil se je te skromne prijateljske pozornosti. Uvideli smo, da smo bili v njegovem življenju pomembnejši, kot smo sklepali spričo njegove zadržanosti, in da je vse do zadnjega mislil na nas. Tudi mi, njegovi kolegi ga bomo, tako kot generacije njegovih študentov, ohranili v prijaznem in hvaležnem spominu.

V Ljubljani, na dan pogreba, 5. marca 1999

Blaž Mesec